

et saadant Omfang, at den ikke giver Mere, end hvad der i Virkeligheden maa siges at være nødvendige Fællesbestemmelser for alle Sparekasser; Forskjellighederne maatte saa søge deres Udtryk i de Vedtægter, Indenrigsministeren skal approbere. Der er, inden jeg gaar ind paa Enkeltheder af Lovforslaget, et Punkt, jeg gjerne ønskede at sige et Par Ord om, det er den fremkomne Lante om at supplere de alt bestaaende Sparekasser med andre Instituter. Jeg skal ikke dvæle ved min ærede Nabos (Bojssens) Centralsparekasse; jeg nænner ikke at gjøre det efter den ublidte Behandling, Lanten fik igaar af det ærede Medlem for Kjøbenhavn's Amts 4de Valgkreds (Hørup). Denne Centralsparekasse vilde det ikke være let at føre igjennem; det ærede Medlem skulde blot prøve paa at stille et Forslag derom for at komme til Indsigt om, hvor umuligt det er at indrette en saadan Institution. Men der er ogsaa talte om andre Former, der kunde træde supplerende til, og at navnlig Staten skulde tage Sagen i sin Haand. Jeg tror nu vel, at det ærede Medlem for Kjøbenhavn's Amts 4de Valgkreds ikke gav nogen ganske rigtig Fremstilling af Postsparekasserne, saaledes som de ere indførte i fremmede Lande. Men det skal jeg lade ligge, da jeg har den Anskuelse, at der ikke er den fjerneste Anledning for os herhjemme til at komme ind paa noget Saadant. De private Sparekasser synes ganske at tilfredsstille det Behov, der findes baade hos Sparerne og hos Laantagerne, og jeg vilde anse det for yderst urigtigt, om Staten, fordi man i andre Lande, hvor Forholdene ere ganske anderledes, har ladet den tage Sagen i sin Haand, her paa samme Maade vilde optræde som Oversparekassedirektør. Det vilde blandt Andet medføre den overordentlig store Vanskelighed, at Staten, det vil sige: Regjeringen, hvilket igjen vil sige: de ansvarlige Ministre, til alle Tider maatte høre ilde for den Maade, hvorpaa de anbragte Pengene. I England findes ikke denne Vanskelighed, thi naar man kun giver $2\frac{1}{2}$ pCt. Rente, kan man kjøbe Statspapirer, Consols, eller hvad man vil, der til enhver Tid kan afsættes, og der er altsaa Intet i Veien for, at denne Forretning kan gaa, og omvendt ere de Sparekassemedler, der indstaa i disse Post-Office-Savings-Banks ikke større, end at de spille en ganske forsvindende Rolle i alle Landeinteresser, Prioritetsforhold osv. Her vilde man derimod ikke kunne forstaa, om Staten opsparede 10—20—30—40—50 Millioner Kr. og anbragte dem i Statspapirer eller deslige; thi Landbointeresserne, Ciendomsinteresserne, den faste Ciendomsinteresse vilde øieblikkelig reklamere en Del af disse Kapitaler som unddragne fra den og vilde sige, at det var meget bedre, da disse Penge vare fordelte rundt omkring i mange smaa Kasser, som kunde laane ud, dels personligt, dels mod Sikkerhed i Ciendom me. Jeg er derfor imod, at man her ind-

lader sig paa Noget af den Art, og der er, som sagt, heller ikke nogen Trang dertil. Der er kun en eneste Art af Sparekasser, der kunde gjøre Undtagelse, det er en Art, der endnu kun er i den allerstørste Fremvægt, men som dog maasse kunne have en større Fremtid for sig, end man aner. Ogsaa Sparekasselinstitutionen har jo udviklet sig med mærkværdig Hurtighed. Det er først fra Lyverne og indtil Dato, at de ere vogede frem i Landet, og jeg har for nogen Tid siden med megen Interesse gjort mig bekendt med den første danske Sparekasses Historie og set de mærkelige Forestillinger og Ideer, der dengang gjorde sig gjældende. Det vilde være langt at rekapitulere denne Historie, og jeg skal kun fremdrage et eneste Punkt deraf, nærmest som et Kuriosum. Det var da Frederik den VI sagde til Collin, der henvendte sig til ham om Tilladelse til at oprette en saadan Sparekasse: "Ja, Collin, men De maa stille en Kaution af 500 Rbd." Det var den Opfattelse, man dengang havde af, hvad en Sparekasse kunde opsamle af Midler, og hvad Sikkerhed der krævedes hos dem, der skulde bestyre den. Det er jo muligt, at ogsaa den nye Art af Sparekasser, jeg her peger hen paa, kunne have nogen Fremtid, nemlig Solesparekasserne. Disse have i andre Lande, navnlig i Belgien, vist sig at være særdeles heldbringende og maasse mest heldbringende derved, at de foruden den rent pekuniære Fordel, som de give, tillige indpode Børnene fra Ungdommen af en vis økonomisk Sands, som senere i Livet kommer til Nytte i høi Grad. Derfor saadanne Sparekasser skulde tage noget Opving herhjemme — et Forhold, hvorom jeg ikke kan have nogen Mening; det vilde de Herrer, der bo paa Landet, bedre kunne afgjøre, — saa var det jo muligt, at Staten kunde træde hjælpende til og gjenoptage hin gamle Lante, at den modtager Midler indenfor en vis Grændse til Forrentning for saadanne smaa Solesparekasser, hvilke neppe vilde være istand til at disponere over deres Midler til Ulaan eller deslige, men som dog maa have deres Penge temmelig let disponible. Men med Undtagelse af denne endnu ikke udviklede, kun ganske spæde Art af Sparekasser, tror jeg ikke, at Staten skal blande sig i dette Forhold. Naar jeg nu gaar over til de enkelte Punkter i Lovforslaget, om hvilke jeg anser det for nødvendigt at sige Noget efter Alt det, som allerede er sagt, skal jeg her indskrænke mig til, hvad jeg anser for at være det Væsentligste. Der er visse halot redaktionsmæssige Endringer, som jeg tror ere absolut nødvendige, men det er jo tidsnok at komme med dem, naar vi have Sagen liggende for os til 2den Behandling. Det Hovedpunkt, ved hvilket jeg ønsker at dvæle, er Spørgsmaalet om Forrentningen. Den høitærede Minister har jo egentlig sagt os — det har han sagt allerede i Landsthinget —, at dette Punkt med Hensyn til den